

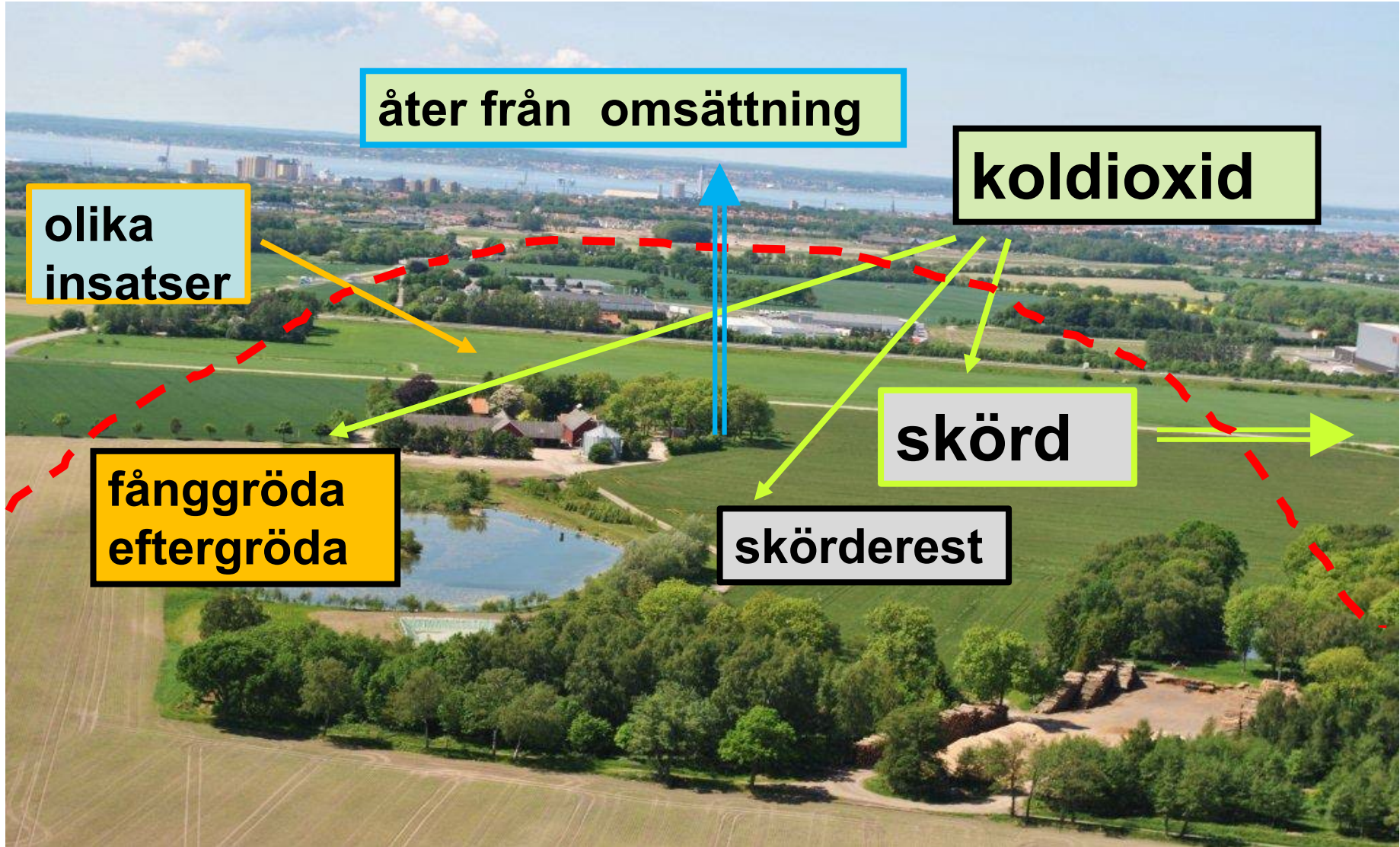
Kolbalanser på gårdsnivå

- kunskap för bättre markvård och klimatnytta

Ksla sammankomst, Tejarp gård, 2020-09-18

agronom Lars Törner, LT Miljö / lars@ltmiljo.se

Fokus i detta anförande är: koldioxid- och kolflöde på Krokstorps gård

SOLEN motorn för all tillförd energi!

**Rapsskörden är här, 4,6 ton / ha
- endast någon procent av instrålad energi är
utnyttjad men det finns en väldig potential !!**

Att sträva efter .....

- **Fotosyntesen bidrar till att binda stora mängder solenergi i skörden från olika grödor**
  - stor skillnad för grödor och år, veg. per. längd
  - flerårig vall och N-fixerande ex. på fördel
  - hög jämn skörd på hela fältet
- **Betydande tillförsel av prim. energi för odl. åtgärder:**
  - mineralgödsel, främst för kväve
  - drivmedel
  - torkenergi
- **Förutsättningar för betydande energieffektivisering**
  - effektivt utnyttjande av insatta resurser
  - insats liter eller kg / ton producerad var
- **Vilka åtgärder betyder mest, på kort och lång sikt ?**

Några "önskade" karaktärer i grödan ....

- (utan prioritet)
- **Lång växtperiod**
  - eller flera grödor
- **Minimal bearbetning**
- **Stor andel växtnäring cirkulerar (biogödsel)**
- **Flexibel användning**
  - ett ex. knölar / blast
- **Hålla kvar bundet kol**
- **xx**

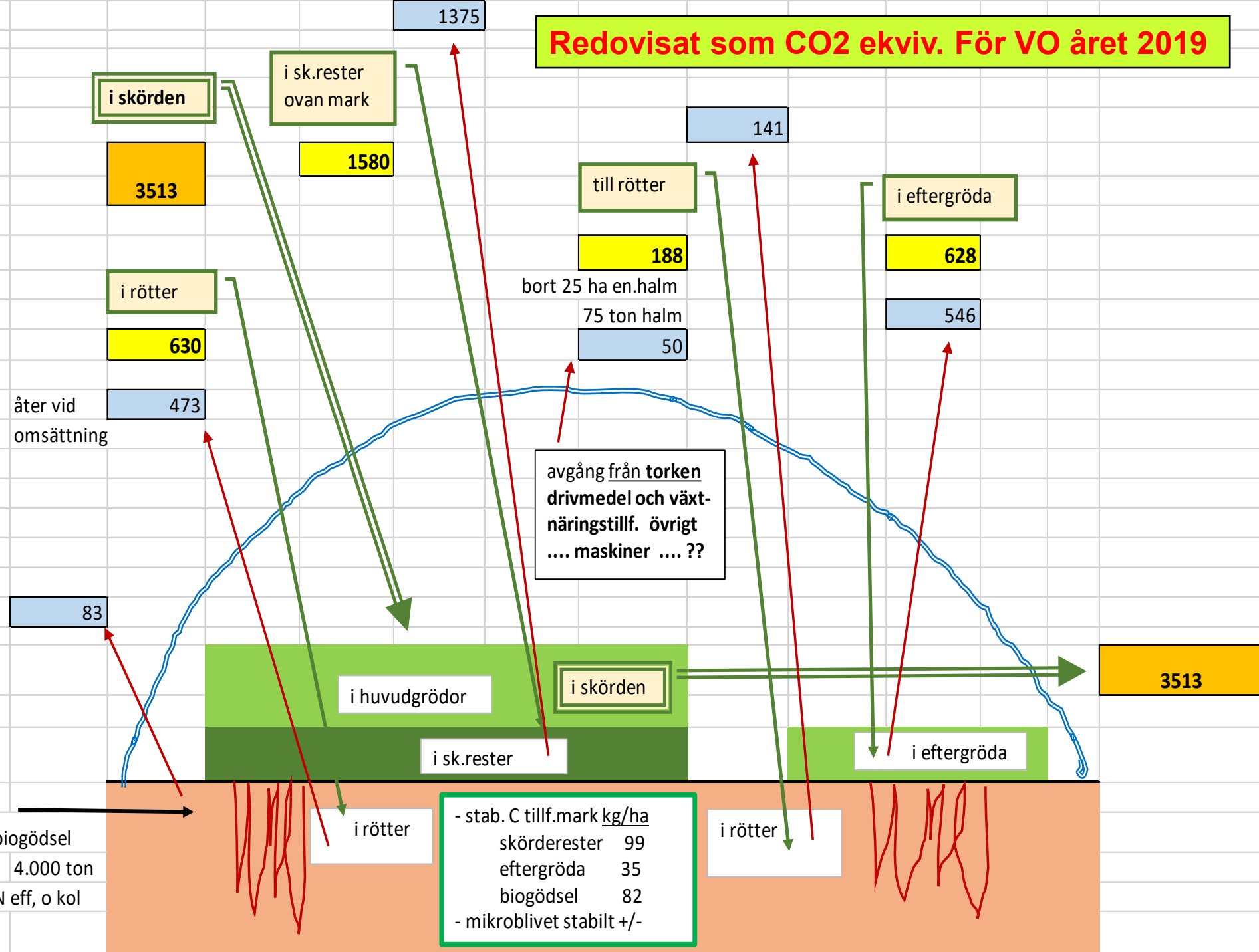
Växtodlingen Krokstorps gård år 2019

	<u>ha</u>	<u>skörd kg / ha</u>
höstvete	133	8000
höstråg		
korn	55	6500
havre	85	6000
oljeväxter	60	4000
gräsfrö	95	1200
gräsfröhalm *)	95 *)	3000
<u>fokus areal 5%</u>	<u>12</u>	
summa	440 ha	

Några förutsättningar:

- skördar och ts. halter väl dokumenterade
- kolinnehållet 43 % beräknat på ts. skörd
- andelen skörderest värderad i förh. till skörd
- på samma sätt red. bedömd rottillväxten
- skörd och tillväxt i eftergrödan är uppskattad
- halm till energi redovisas som att den lämnar gården
- i balansen redovisas tillfört kol via biogödsel
- för tillf. insatsmedel redovisas CO² avgång

Redovisat som CO2 ekviv. För VO året 2019

Tillkommer betydande inlagring i eftergröda

		ton CO ² ekv.
0	inlagrat i skörd	3513
	skörderest	1580
	tillk. i rötter	630
	eftergröda	628
	eftergr. i rötter	188

$$628 + 188 = 816$$

23% av CO² i skörden

Stor andel CO² åter till atmosfären

	som co ²	andel stab.	kvar i mark	åter atm.	i mark ton C		
sk. rester	1580	0,13	205	1375	56		
rötter	630	0,25	158	473	43		
eftergr.	628	0,13	82	546	22		
rötter	188	0,25	47	141	13	kg C / ha	
					134	305	

Totalt inlagrad CO² är 3.026 ton

Åter till atmosfären 2.535 ton vilket är 80-85 %

En angelägen åtgärd kan vara ”stabilisering” av bunden CO² / kol ” över ett biogassteg.

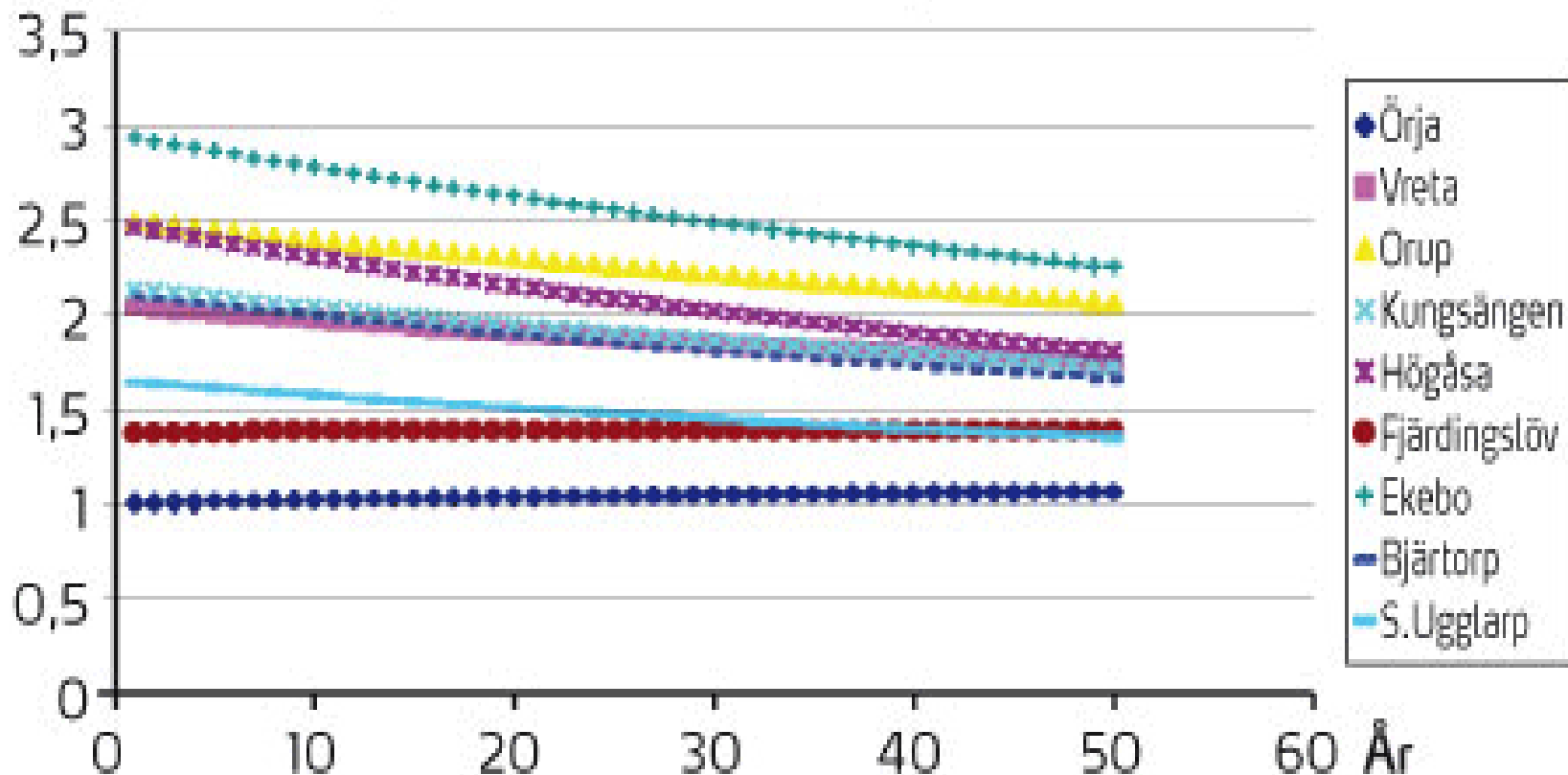
Stabilt kol till markpool:	ton	kg C / ha
	gården	
- från skörderester	99	225
- från eftergröda	35	80
- från biogödsel	(40)	90
- mikroblivet stabilt + / -		

Tillförd biogödsel ger ett betydande tillskott av ”stabilt kol” och därmed en positiv utveckling av mullhalten och i förlängningen för markvård.

Organiskt kol, %

Bördighetsförsök i Syd- och Mellansverige

Kvävegödslade led (N3) i växtodlingsväxtföljden

Vi behöver utveckla odlings- / hanteringsystem som utnyttjar potentialen i växtens kolinnehåll.

Energihalm leder till effektivt utnyttjande av bundet kol. Kompensation via eftergröda !!

Utnyttja fotosyntesen / begränsa insatsen

”Merskörd” genom fånggröda / eftergröda:

ton CO² för VO 2019

grönmassa

628

rötter

188

Tillförsel genom drivmedel till VO på 440 ha:

tidigare ca. 75 liter / ha   115 t CO² ekv.

för CA, 45 liter / ha   68 t CO²

förbättring ca. - **35 ton** CO² ekv.

**Cirkulerad biogödsel ger en uthållig växtnärings-
och energiförsörjning samt tillför "stabil" kol.**

Mer fokus på CO² balans och kolinlagring?

För växtodlaren:

- en betydande potential för att i VO binda CO²
- VO en central del för att sluta kretslopp (ex. biogas)
- binder CO² men måste starkt begränsa återgång
- system med förlängd VO ger också miljöeffekt och mer biologisk mångfald
- denna genomgång visar på att det går att kvantifiera CO² bindning och kolinlagring

För samhället:

- jord- och skogsbruk utgör en viktig part för att utveckla ett hållbart samhälle
- växtproduktionen inom jordbruket är redan nu en betydande resurs för CO² bindning och kolinlagring
- livsmedelsstrategin och inriktningen hållbar intensifiering bör inkludera potentialen för kolinlagring
- hur ersätta CO² bindning som utgör "merkolinlagring"

**Tack för visat
intresse !!**